

Ylioppilastutkinnon yleisohjeita syksyn 2023 kirjoitukseen

Yleisohjeet

- Lautakunnan ohjesivut kokelaille:
<https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/kokelaille>

Ylioppilaaksi valmistuminen

Vähintään 4 pakollista koetta tai vähintään 5 koetta

Tutkintoon vaadittavat kokeet suoritettava kolmella peräkkäisellä tutkintokerralla

---

Hylättyjä kokeita saa uusia 3 seuraavalla tutkintokerralla

Hyväksytyjä kokeita saa uusia rajoituksetta

Lukion kurssit tehtynä vaaditusti

Jos tutkinto on aloitettu keväällä 2022 tai sen jälkeen, tutkintoon kuuluu

---

Yhteensä vähintään 5 koetta:

Aineyhdistelmän testaus

- <https://ilmo.ylioppilastutkinto.fi/fi>

Jos tutkinto on aloitettu ennen kevättä 2022, tutkintoon kuuluu

---

NELJÄ (4) PAKOLLISTA KOETTA:

ÄIDINKIELI tai S2 → pakollinen

RUOTSI

VIERAS KIELI

MATEMATIIKKA

REAALIAINEEN KOE

VALITAAN
KOLME

Vähintään yhdessä punaisella merkityssä kokeessa pitää olla vaativan (A-tason) tason koe

Lukio-opinnoista riippumatta voit valita kokeiden tason.

Tutkinnon valmistuminen

- Tutkintoon voi lisätä uusia aineita kolmen tutkintokerran ajan.
- Tutkinnon valmistumisen jälkeen voi vielä tehdä kokeita uusista aineista.
- Keväällä 2022 tai sen jälkeen tutkinnon aloittavat opiskelijat:
  - Aineiden "pakollisuutta" ei tarvitse ilmoittaa.
  - Tutkinnon kolmen kerran aikana voi tehdä samasta aineesta eri tason kokeita. Vain yksi samaan aineen koe voi kuulua tutkintoon.

Kokeen uusiminen

- Hyväksytty koe: ei rajoituksia
- Tutkintoon kuuluva hylätty koe: kolme kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran aikana (voi vaihtaa lyhyempään tasoon, jos A-tason koe säilyy).
- Hylätty ylimääräinen tai tutkintoon kuulumaton koe: ei rajoituksia

Kompensaatio

Ylioppilaaksi voi päästä kompensaatiolla eli puoltoäänet muuttavat hylätyn arvosanan hyväksytyksi.

Arvosanat:

- Laudatur 7
- Eximia cum laude approbatur 6
- Magna cum laude approbatur 5
- Cum laude approbatur 4
- Lubenter approbatur 3
- Approbatur 2
- Improbatur (hylätty) 0

Keväällä 2022 tai sen jälkeen aloittaneilla kokelailla kompensaatioon lasketaan vain tutkintoon kuuluvien aineiden pisteet. Kompensaatioon riittää 10 pistettä.

Ilmoittautuminen

- Jokaisella ilmoittautumiskerralla ilmoittaudut vain niihin kokeisiin, jotka kirjoitat kyseisellä kerralla.

Ilmoittautuminen

- Opiskelija saa osallistua tutkintoaineen kokeeseen suoritettuaan vähintään oppiaineen pakolliset opinnot (minimivaatimus, mutta ei suositus).
- Märsky edellyttää, että opiskelijalla on vähintään 50 lukiokurssia tai 100 pistettä suoritettuna, kun ylioppilastutkinnon suorittaminen aloitetaan.
- Jos kursseja on vähemmän, rehtori voi myöntää luvan osallistua kirjoituksiin.

Ilmoittautuminen 8.5.- 31.5.

---

1. Mene Wilmaan ja avaa kohta lomakkeet ja avaa lomake "YO-tutkinto SITOVA ilmoittautuminen".
2. Täytä lomakkeeseen ne aineet, joihin aiot osallistua kyseisellä suorituskerralla eli syksyllä 2023.
3. Päivitä yo-suunnitelmasi Wilman lomakepohjaan "B. Ylioppilastutkintosuunnitelma" (LOPS2021) tai "Opintojen suunnittelu ja seuranta" (LOPS2016).
4. Tarkista, että tiedot tallentuivat ja ovat oikein.
5. Lähetä opinto-ohjaajallesi Wilma-viesti otsikolla: Ilmoittautuminen syksyn 2023 ylioppilaskirjoitukseen. Kirjoita viestiin vielä erikseen aineet joihin osallistut ja jos olet aloittanut ennen kevättä 2022 merkitse aineiden pakollisuus/ylimääräisyys.
6. Opinto-ohjaaja tarkistaa ilmoittautumisen ja vahvistaa sen Wilma-viestillä muutaman päivän sisällä.
7. Jos et saa Wilma-viestiä, ilmoittautuminen ei ole kunnossa ja sinulla ei osallistumisoikeutta YO-kokeeseen!

Ilmoittautumispäivä, maksuttomuus ja maksut

- Ilmoittautuminen päättyy 31.5.2023 klo 14.00.
- Opiskelija, joka kuuluu oppivelvollisuuden piiriin:
  - voi kirjoittaa viisi koetta maksutta ja uusia näiden kokeiden hylätyn kokeen maksutta
  - hyväksytyn kokeen uusiminen on maksullista
  - ylimääräiset kokeet ovat maksullisia
- Opiskelija merkitsee itse maksuttomuuden ja oikeuden voi tarkistaa ilmoittautumislomakkeen yläosasta.
- Maksut ovat sitovia, vaikka peruisit osallistumisesi. Laskut tulevat edu.hel.fi-sähköpostiin. Maksa lasku heinäkuussa 2023.
- Maksu on 34 €/koe.

YLIOPPILASTUTKINTOSUUNNITELMA

Alla on ylioppilastutkintosuunnitelmasi, jota pääset tarvittaessa muokkaamaan lomakkeella "B. Ylioppilastutkintosuunnitelma" (LOPS2021) tai "Opintojen suunnittelu ja seuranta" (LOPS2016).

Huom. Yo-tutkintosuunnitelman ja sitovan ilmoittautumisen tulee vastata toisiaan!

Suoritus aika	Suunn. yo-koe	
Syksy 2022	BI Biologia	
Syksy 2022	KE Kemia	
Kevät 2023	N Matematiikka, lyhyt	
Kevät 2023	A Äidinkieli, suomi	----
Kevät 2023	BA Ruotsi, pitkä (toinen kotimainen kieli)	----
Kevät 2024	EA Englanti, pitkä	----

Muista päivittää suunnitelma!

SITOVA ILMOITTAUTUMINEN YLIOPPILASTUTKINNON KOKEISIIN

Ilmoittaudu vain yhden tutkintokerran (kevät / syksy) kokeisiin kerrallaan. Älä muuta aiemmin tehtyjen kokeiden suoritus aikoja. Toimi aina oman lukiosi antamien ohjeiden mukaan.

Mikäli olet aloittanut tutkinnon ennen kevättä 2022, saat sinua koskevat ilmoittautumisohjeet lukio stasi.

Valitse valikosta yo-koe ja suoritus aika. Merkitse lisäksi maksuttomuustieto.

Kokelas voi ilmoittautua maksuttomasti viiteen ensimmäiseen kokeeseen. Seuraavista kokeista peritään maksu. Jos kokelas ilmoittautuu tutkintokerran aikana useaan kokeeseen siten, että kokeita tulee yhteensä enemmän kuin viisi, kokelas valitsee maksuttomasti

HUOM!

KOKELAANA OLET AINA ITSE VASTUUSSA SIITÄ, ETTÄ ANTAMASI TIEDOT OVAT OIKEIN.

Lisää ilmoittautumisrivejä saat painamalla alla olevaa + -painiketta.

Jos olet oikeutettu maksuttomuuteen, merkitse rasti

Yo-koe	Suoritus aika	Maksuton	Kokelasnumero	Arvosana	Coepisteet	Tehtäväkohtaiset pisteet	Kompensaatiopisteet	Huomaut
A Äidinkieli	2023S	☐ Maksuton						

Lisää rivi

Merkitse aine ja suoritus aika

OPO / RO PÄIVITTÄÄ SEURAAVAT OSIOT

Tallenna tiedot

Peruuta

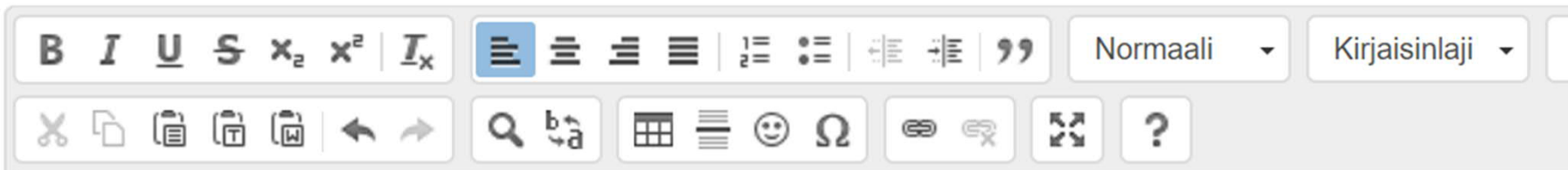
ESIMERKKI VIESTISTÄ KEVÄÄLLÄ 2022 TAI SEN JÄLKEEN ALOITTANEIDEN OSALTA

Otsikko

Ilmoittautuminen syksyn 2023 kirjoituksiin

Valitse vastaanottajat

Teksti

A rich text editor toolbar with two rows of icons. The first row includes bold (B), italic (I), underline (U), strikethrough (S), subscript (x₂), superscript (x²), and text color (I_x). The second row includes bulleted list, numbered list, decrease indent, increase indent, link, unlink, quote, and a double quote icon. To the right of the icons are two dropdown menus: 'Normaali' and 'Kirjaisinlaji'.

Ilmoittaudun syksyn 2023 ylioppilaskirjoituksiin seuraavissa aineissa:

Äidinkieli
Matematiikka pitkä

T. Vesa Vihervä

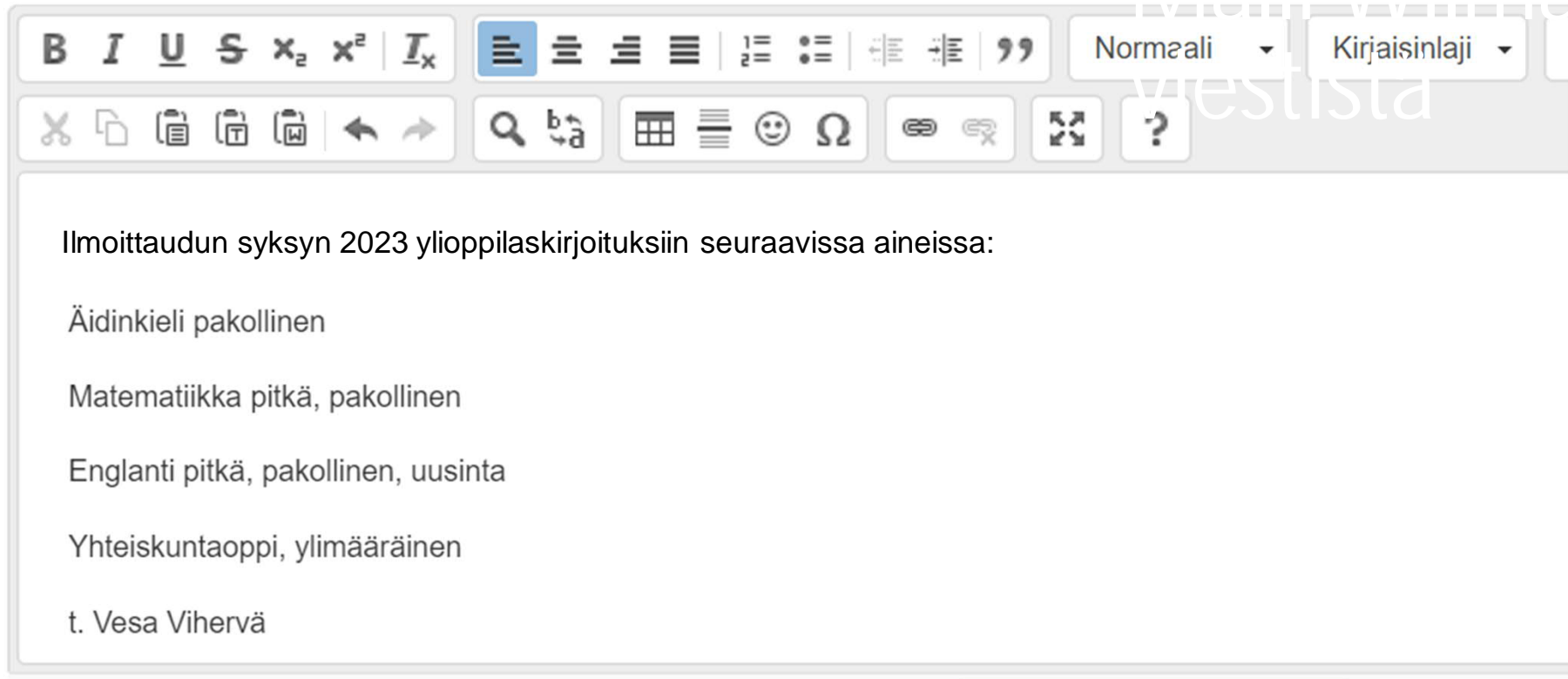
ESIMERKKI VIESTISTÄ ENNEN KEVÄT 2022 ALOITTANEET

Otsikko

Ilmoittautuminen syksyn 2023 kirjoituksiin

Valitse vastaanottajat

Teksti

The image shows a rich text editor interface. At the top, there is a toolbar with various icons for text formatting (bold, italic, underline, strikethrough, subscript, superscript, text color, background color), alignment (left, center, right, justified), list creation (bulleted, numbered), indentation, and quotation marks. There are also dropdown menus for 'Normaali' and 'Kirjaisinlaji'. Below the toolbar is a text area containing the following text:

Ilmoittaudun syksyn 2023 ylioppilaskirjoituksiin seuraavissa aineissa:

- Äidinkieli pakollinen
- Matematiikka pitkä, pakollinen
- Englanti pitkä, pakollinen, uusinta
- Yhteiskuntaoppi, ylimääräinen

t. Vesa Vihervä

Ilmoittautuminen

- Voit tarkistaa Wilmasta kahdella tavalla, onko ilmoittautuminen kunnossa.
  - Lomake lukkiutuu, kun opo on merkinnyt tarkistuspäivän.
  - Ilmoittautumislomakkeeseen tulee kokelasnumero viimeistään viikolla 23. Kun se on näkyvissä, ilmoittautuminen on kunnossa.

Keväällä 2023 valmistuvat tai sitä ennen valmistuneiden ilmoittautuminen

---

- Otamme vastaan vain Mäkelänrinteestä valmistuneiden opiskelijoiden yo-ilmoittautumisia.
- Ilmoittaudu tästä: [Linkki ilmoittautumislomakkeeseen](#)
- Saat ilmoittautumisesta linkin sähköiseen allekirjoitukseen ja kun allekirjoitat, ilmoittautuminen on sitova.
- Lasku tulee sinulle ilmoittamaasi sähköpostiin.
- Muista Wilma-tunnuksesi, sillä näet Wilman kautta ennakkotarkastuksen tulokset.
- Jos et tulekaan kokeeseen, ilmoita siitä rehtorille, jotta emme varaa turhaan sinulle paikkaa koepäivään.

Kirjoituspäivät syksy 2023

---

ma 11.9. äidinkieli, lukutaidon koe ja suomi toisena kielenä -koe

ke 13.9. biologia, filosofia, fysiikka, historia, psykologia

pe 15.9. vieras kieli, pitkä oppimäärä

ma 18.9. toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä

ti 19.9 matematiikka, lyhyt ja pitkä oppimäärä

to 21.9.uskonto, elämänkatsomustieto,
yhteiskuntaoppi, maantiede, kemia, terveystieto

pe 22.9. äidinkieli, kirjoitustaidon koe

ma 25.9. vieras kieli, lyhyt oppimäärä

ke 27.9. saamen äidinkieli ja kirjallisuus

Jos haluat valmistua syksyllä 2023, muista:

- Ylioppilaskirjoitukset on suoritettu.
- Kaikki 75 kurssia kunnossa ykkösjakson jälkeen!
- 12 kurssia valmennusta oikeuttaa 8 pakollisen kurssin poisjättämiseen.
- Syventäviä kursseja pitää olla 10 kappaletta.
- Viimeiset uusintakuulustelumahdollisuudet ovat 11.10. Ja 12.10.2023
- Valmistuvien lista ilmoitetaan lautakuntaan 3.11.2023.

Syksyn abikurssien materiaali

- Jos syksyn kirjoitettavien aineiden oppimateriaalien suhteen on kysyttävää tai ongelmia, ota yhteyttä aineenopettajaan.
- Syksyn abikurssien opettajat tulevat näkyviin Wilmaan viimeistään viikolla 21.

YO-tutkinnossa huomioon otettavat koesuoritusta heikentävät syyt

---

- sairaus tai vamma, myös äkillinen
- lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus
- erityisen vaikea elämäntilanne
- vieraskielisyys
- Rehtorilta, opoilta ja erityisopettajat saat asioista lisätietoa.

Vieraskielisyys, suomi toisena ja erityisjärjestelyt

Oikeus erityisjärjestelyihin vieraskielisyyden perusteella

- Jos kokelaalla on puutteita koulun opetuskielen hallinnassa, hänelle voidaan myöntää kaksi tuntia lisäaikaa.
  - Hakemuksessa selvitetään opiskelijan kielitausta ja lautakunta pisteyttää hakemuksen kotikielen, koulunkäynnin ja opettajien arviointien perusteella.
1. Täytä lomake yhdessä S2-opettajan, rehtorin tai opinto-ohjaajan kanssa
    - mieti valmiiksi, kuka äidinkielen/S2 ja reaaliaineen opettaja tuntee sinut niin, että voi antaa sinusta lausunnon ja sovi heidän kanssaan asiasta etukäteen. Vie heille aineitasi ja koevastauksiasi.
  2. Lomake lähetetään lausunnot antaville opettajille.
  3. Rehtori lähettää hakemuksen lautakuntaan.

Vieraskielisyyden pisteytys

- Lisäaikaan vaaditaan vähintään 20/36 pisteestä.
- Pisteitä saa kahdelta opettajalta ja taustatiedoista.

Kokelaan kielitaustan pisteytys	0 pistettä	2 pistettä	4 pistettä	6 pistettä
1. Kokelaan kotona käytettävät kielet	vain suomi tai ruotsi;	vieraan kielen lisäksi myös suomi tai ruotsi;		vain vieraita kieliä
2. Koulunkäynti, opiskelu tai työskentely pääosin suomeksi tai ruotsiksi	yli kuusi vuotta;	kuusi vuotta tai alle;	neljä vuotta tai alle;	kaksi vuotta tai alle;

Opettajan arvion pisteytys	0 pistettä	1 piste	2 pistettä	3 pistettä
3.1 Luettavan oppimateriaalin ymmärtäminen	Ei vaikeuksia	Lieviä vaikeuksia	Selviä vaikeuksia	Vakavia vaikeuksia
3.2 Tekstin tuottaminen	Ei vaikeuksia	Lieviä vaikeuksia	Selviä vaikeuksia	Vakavia vaikeuksia
3.3 Opetuksen seuraaminen	Ei vaikeuksia	Lieviä vaikeuksia	Selviä vaikeuksia	Vakavia vaikeuksia
3.4 Tehtävien suorittamiseen kuuluva aika	Ei poikkeuksia opiskelijoista	Vaatii vähän enemmän aikaa	Vaatii selvästi enemmän aikaa	Vaatii merkittävästi enemmän aikaa

Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden huomioiminen kirjoituksissa

---

- Anomus tehdään erityisopettajan kanssa. Rehtori ja erityisopettaja antavat tarkemmat ohjeet. Ohjeet löytyvät myös lukuvuosioppaasta.

Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden huomioiminen kirjoituksissa

---

- Tukitoimet tähän liittyen:
  - oikeus suurentaa kirjaisinkokoa ja oikeus suurempaan näyttöön
  - lisäaikaa kokeen suorittamiseen
  - erillinen pienryhmätila.
- Pistehyvyys kohdistuu vain hylättyyn arvosanaan.

Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden huomioiminen kirjoituksissa

---

- Anomus tehdään erityisopettajan kanssa. Rehtori ja erityisopettaja antavat tarkemmat ohjeet. Ohjeet löytyvät myös lukuvuosioppaasta.

Suomi toisena kielenä

- Automaattinen osallistumisoikeus: väestörekisterissä on tieto vieraskielisyydestä ja lukion suomi toisena kielenä -kurssit ovat suoritettu.
- Osallistumisoikeuden hakeminen: jos kokelas on opiskellut normaalit äidinkielen opinnot, väestörekisterissä ei ole tietoa vieraskielisyydestä tai opiskelu on tapahtunut ulkomailla.
- Ota yhteyttä rehtoriin, jos mietit S2-kokeen tekemistä.

Oikaisuvaatimus

Ylioppilastutkintolautakunnan päätökseen, jolla koesuoritus on arvosteltu, saa vaatia lautakunnalta oikaisua (14 päivää tuloksen julkistamisesta).

Kokelaalla on tilaisuus tutustua koesuoritukseen ja arvosteluperusteisiin lautakunnan ilmoittaman verkkopalvelun kautta.

Oikaisuvaatimuksesta tulee ilmetä, mitä koetta ja kokeen osaa vaatimus koskee ja millä tavalla kyseistä kohtaa koskeva arvostelupäätös tulisi oikaista sekä perusteet, joilla oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimus maksaa 50 €, mutta se palautetaan, jos oikaisuvaatimus johtaa arvosanan tai pelkän pistemäärän korottamiseen.

Oikaisuvaatimus tehdään ensisijaisesti lautakunnan asiointipalvelun kautta, jossa maksu voidaan maksaa lähettämisen yhteydessä.